

MIEJSCA PAMIĘCI

Radomsko - Muzeum Regionalne im. Stanisława Sankowskiego

Solidarność i stan wojenny

SOLIDARNOŚĆ

MARSZ KU WOLNOŚCI

Fala strajków dotarła do Radomska z opóźnieniem; 3 września 1980 roku, gdy główne porozumienia sierpniowe były już podpisane, doszło do akcji protestacyjnej w Fabryce Maszyn „Radomsko”. Protest przekształcił się w strajk okupacyjny i trwał aż do 9 września. Naczelnym żądaniem strajkujących było zapewnienie, że każdy z 21 postawionych władzy postulatów będzie zastosowany również w Fabryce Maszyn. Główny postulat dotyczył powołania wolnych związków zawodowych, a pozostałe np. podwyżki płac, poprawy zaopatrzenia sklepów, usprawnienia budownictwa mieszkaniowego. Od 3 września prace przerywały także m.in. ZPM im. „Gwardii Ludowej”, WKS „Mostostal”, ZP im. „Komuny Paryskiej”, Huta Szkła Gospodarczego oraz Zakłady Komunikacji Miejskiej.

W październiku 1980 roku na fali powszechnego entuzjazmu zaczęto tworzyć zakładowe komitety założycielskie. Pierwsze ZKZ-y powstały w Fabryce Maszyn (przewodniczący Józef Kowalczyk) oraz Zakładach Przemysłu Meblarskiego im. „Gwardii Ludowej” (przewodniczący Roman Walas). Były to struktury przejściowe; po przeprowadzeniu wyborów tworzono komitety zakładowe NSZZ „Solidarność”. Na zebraniu przedstawicieli komórek zakładowych „Solidarność” z całego miasta, 17 października w Fabryce Maszyn, powołano Międzyzakładowy Komitet Założycielski NSZZ „Solidarność” Ziemi Radomszczańskiej, który zaczął koordynować działalność związku na terenie Radomska. Wybrano Zarząd oraz jego prezydium; na przewodniczącego desygnowano Józefa Kowalczyka.

Dnia 16 stycznia 1981 roku odbyło się uroczyste poświęcenie siedziby MKZ Radomsko przy ulicy Kościuszki 7, którego dokonał proboszcz parafii św. Lamberta ks. Kazimierz Lubas. W marcu przeprowadzono wybory, a MKZ przekształcił się w Delegaturę NSZZ „Solidarność” Ziemi Łódzkiej. W czerwcu komitet radomszczański przeszedł pod opiekę Regionu Częstochowskiego, zachowując jednak organizacyjną i finansową autonomię.

Uczebność radomszczańskiej „Solidarność” zwiększała się z każdym miesiącem. W końcu listopada 1980 r. związek liczył ok. 3,2 tys. członków, dwa miesiące później 13,5 tys., a pod koniec 1981 roku w 55 zakładach było ponad 19 tysięcy związkowców. Wśród nich znajdowało się wielu przedstawicieli zakładowych komórek PZPR. Radomsko liczyło wtedy 40,4 tys. mieszkańców, przemysł zatrudniał 23,6 tys. osób.

Okresie „karnawału Solidarność” (16 miesięcy legalnej działalności związku), radomszczańska „Solidarność” brała aktywny udział w ogólnokrajowych protestach, podczas których rzęszawano pracy, zakładano opaski strajkowe, pełniono dyżury na portierniach, a z radiowęźliów nadawano komunikaty Krajowej Komisji Porozumiewawczej NSZZ „Solidarność”. W październiku 1980 roku delegaci z Radomska wzięli udział w strajku okupacyjnym Urzędu Wojewódzkiego w Piotrkowie Trybunalskim, którego efektem było wywalczenie dla województwa łódzkiego większego przydziału wędlin i mięsa na święta. W 1981 roku Radomsko poprzez protesty włączyło się w walkę o wolne soboty (styczeń), a także polepszenie zaopatrzenia w żywność (sierpień, październik).

W październiku 1981 roku odbyło się 12 grudnia 1981 roku, kilka godzin przed wprowadzeniem stanu wojennego. 13 grudnia 1981 roku „Solidarność” zdelegalizowano w przepisach wprowadzających stan wojenny w kraju. Władzę w kraju przejęła Wojskowa Rada Ocalenia Narodowego na czele z I sekretarzem KC PZPR i równocześnie premierem Józefem Piłsudskim. Rozpoczęły się aresztowania i internowania działaczy związku. Do grudnia 1982 roku internowano i osadzono w ośrodkach odosobnienia blisko 10 tys. osób. Stan wojenny nie zdołał jednak zniszczyć „Solidarność”. Powstało prawdziwe społeczeństwo podziemne. Obok konspiracji politycznej, młodzieżowej, narodził się potężny ruch kultury i sztuki, działały też podziemne rozgłośnie radiowe.

Powstanie i poświęcenie siedziby MKZ NSZZ „Solidarność” Radomsko przy ul. Kościuszki 7. Ołtarz św. Józefa Kowalczyk (przewodniczący), centralnie proboszcz parafii św. Lamberta ks. Kazimierz Lubas, 16 stycznia 1981 r.

Biskup Franciszek Musiel dokonyje poświęcenia sztandaru NSZZ „Solidarność” ZP Komuna Paryska w czynie miły polowie na stadionie RKS Radomsko przy ul. Kościuszki, 25 października 1981 r.

Działacze ZP Komuna Paryska ze sztandarem NSZZ „Solidarność” 25 października 1981 r.

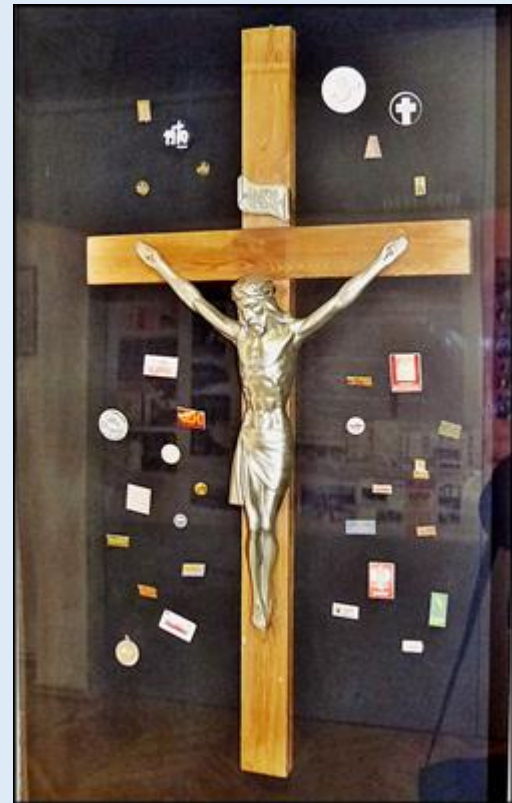
Wzniesienie sztandaru NSZZ „Solidarność” ZP Komuna Paryska na stadionie RKS Radomsko przy ul. Kościuszki, 25 października 1981 r.

Uroczyste poświęcenie sztandaru NSZZ „Solidarność” ZP Komuna Paryska, stadion RKS Radomsko przy ul. Kościuszki, 25 października 1981 r.

Pochód sztandarowy, uroczyste poświęcenie sztandaru NSZZ „Solidarność” Zakładów Przemysłowych „Komuna Paryska”, 25 października 1981 r.

Proletariusze wszystkich krajów, łączcie się!

Trybuna Ludu

ORGAN KOMITETU CENTRALNEGO POLSKIEJ ZJEDNOCZONEJ PARTII ROBOTNICZEJ

WARSZAWA, piątek 10 grudnia 1981 r.

Kolejność 1.055.784 egz. Cena 1 zł AAA

WOJCIECH JARUZELSKI: Zwracam się do wszystkich obywateli – nadeszła godzina ciężkiej próby. Próbie tej musimy sprostać, dowieść, że **Polski jesteśmy warci!**

Ukonstytuowała się Wojskowa Rada Ocalenia Narodowego
Rada Państwa wprowadziła stan wojenny na obszarze całego kraju
Przemówienie gen. armii W. Jaruzelskiego

ODWATELI I ODWATEL
POLSKIE REZYDYPOLITEI LUDOWE!

Znaszcie się dół do Wisy jako żołnierze i jako strażnicy państwa. Znaszcie się do Wisy w sprężynach wagi suwerenności. Ojczyzna nasza została żyć i żyć przetrwać.

Szanuję wasz patriotyzm, waleczność i popiełkę państwa. Szanuję wasz umysł. Szanuję wasz patriotyczny umysł. Szanuję wasz patriotyczny umysł. Szanuję wasz patriotyczny umysł.

Proletariusze, wzywam was do jedności. Wzywam was do jedności. Wzywam was do jedności. Wzywam was do jedności.

Tak polujemy idee porażenia narodu. Polujemy polujemy. Polujemy polujemy. Polujemy polujemy. Polujemy polujemy.

ODWATELI I ODWATEL!

Tak polujemy idee porażenia narodu. Polujemy polujemy. Polujemy polujemy. Polujemy polujemy. Polujemy polujemy.

uwolnić więźniów POLITYCZNYCH

L.R. Moczulskiego
Z. Golewskiego
T. Jandziszaka
J. Sychufa
K. Bzdyl
T. Stasińskiego
R. Szewczeniew

WOLNOŚĆ
DEMOKRACJA

proces odnowy = procesy polityczne!?

NIE DAMY SIĘ OSZUKAĆ ŚRODKOM MASOWEGO PRZEKAZU!!!

brońmy niewinnych ludzi!!!

Strasowski Komitet Obywatelski - Łódź '81

PIERWSZY EFEKT IX ZJAZDU PZPR

OBCIĘCIE RACJI ŻYWNOŚCIOWYCH!

SB PRZYGOTOWUJE SIĘ DO FRONTU POROZUMIENIA NARODOWEGO?

1988 PLAKATY SA PRZEZ „JEDYNOYCH ŚLUBOWYCH” KONTROLOWANE NA TERENIE JEDYNOY

KTO SIĘ BOI GŁOSU SPOŁECZYSTWA?

DLACZEGO KŻAD NIE DOPUSZCZA SOLIDARNOŚCI DO ŚRODKÓW MASOWEGO PRZEKAZU?!

NABOŻEŃSTWO ŻALOBNE

na 20 dni od dnia śmierci

Wspomnienie zmarłego

FUNDUSZ pomocy więźniom politycznym 50zł

Solidarność

O. Maksymilian Kolbe

PATRON Polskich Więźniów Politycznych

WSPOMNIENIE POLITYCZNYCH

Lech Wałęsa

SOLIDARNOŚĆ

POCZTA INTERNOWANYCH WIEZIENIÓW - ŁÓDŹ 1981

ŁÓWICZ 13 XII 81 13 VI 82

Wspomnienie zmarłego wzniesione w dniu 17-12-1981 r. Naczelnik Miasta Radomka zawarł dołączoną Spółdzielczą Komiteta ds. Odkłonięcia Tablicy poświęcony uczniom Gimnazjum Stanisława Niemca poległym na wojnie w 1920 r. Młoda polonica z emulacją tablicy w łódzkiej katedrze miała odbyć się 24 grudnia (zakończono do tego dopiero w 1989 r.)

Podziemne znaczki drukowane przez Pobra Paszowskiego w Miejskim Domu Kultury w Radomku

FUNDUSZ WYBORCY KOMITETU OBYWATELSKIEGO

500 zł

NASZA ŻYWA NASZA WIOSNA

DOM CZEPYKOWEGO TERAZ!!!

szczęście KPN

K.P.N.

„NASZE POLSKIE WIE ZŁAZIŁA...”

SOLIDARNOŚĆ

Wspomnienie zmarłego

GŁOSUJ NA SOLIDARNOŚĆ

BAJTEL nr 20

WYBORY '89

Solidarność

W SAMO POŁUDNIE 4 CZERWCA 1989

MUSIMY WYGRAĆ!

4 WYBORY CZERWCA 1989 TYLKO GRAJĄC MOŻESZ WYGRAĆ!

4 WYBORY CZERWCA 1989 CHCESZ WYBRAĆ WOLNOŚĆ - WYBIERZ

TWOJA SZANSA SOLIDARNOŚĆ

WYBORY 1989

SOLIDARNOŚĆ

Wspomnienie zmarłego

KOMITET OBYWATELSKI Solidarność

ZAPRASZA NA SPOTKANIE PRZEDWYBORCZE Z KANDYDATEM DO SENATU

PROF. **WŁADYSŁAW BIAŁKOWSKI**

UPRZEJMIIE INFORMUJEMY ŻE ODBĘDZIE SIĘ ONO

DNIA 21.05.1989

O GODZ. 18⁰⁰

W Dom Kultury

Ryszard Brzuzy

KANDYDAT „SOLIDARNOŚCI” Z BEŁCHATOWA

OKRĘG 74 MANDAT 208 NA POSŁA DO SEJMU

PRACOWNIK KWS „BEŁCHATÓW” PRZEMOCHOWY TYTUŁ WISZC „SOLIDARNOŚĆ” W KWS „BEŁCHATÓW” LAT 39, TECHNIK ELEKTROBUDOWY

Program wyborczy

1. Przewodzenie negocjacji polityki gospodarczej na zasadach partnerskich i równości.
2. Stworzenie gospodarki rynkowej poprzez wprowadzenie konkurencji i prywatyzację przedsiębiorstw państwowych.
3. Ciężkość zadań państwa na zasadach 3 „S” - sprawność, skuteczność, uczciwość.
4. Odbudowa i modernizacja infrastruktury.
5. Reformy własności prywatnej - reformy własności państwowej - reformy własności kościelnej - reformy własności państwowej - reformy własności państwowej - reformy własności państwowej.
6. Reformy własności państwowej - reformy własności państwowej - reformy własności państwowej - reformy własności państwowej.
7. Dopuszczalność do samostanowienia państwa - reformy własności państwowej - reformy własności państwowej - reformy własności państwowej.
8. Wyłączenie SB i MO spod działania państwa - reformy własności państwowej - reformy własności państwowej - reformy własności państwowej.
9. Realizacja ustawy „określająca stół” - reformy własności państwowej - reformy własności państwowej - reformy własności państwowej.

Głosuj na BRZUZEGO

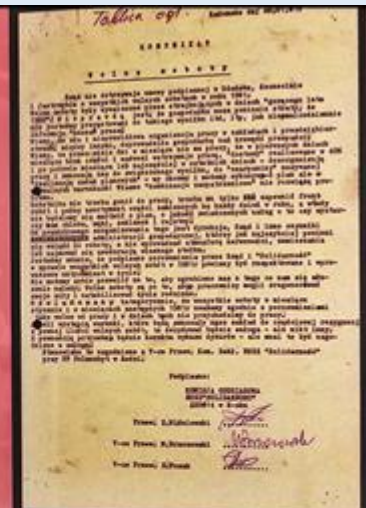
Waleśa stawia na niego

Załącznik do Bractwa Katoła Związek w 27 Arnie, 1981 r.

Ryszard Gół i Andrzej Pełka uczestniczą 14 grudnia 1981 r. podczas pacyfikacji kopalni „Włók” w Katowicach

Komunikat Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” Polnocyby ASC-14 w Radomsku w sprawie realizacji półroczowej obietnicy wprowadzenia wniech wódek, stycznia 1981 r.

Wybory prezydenckie 1990 r.

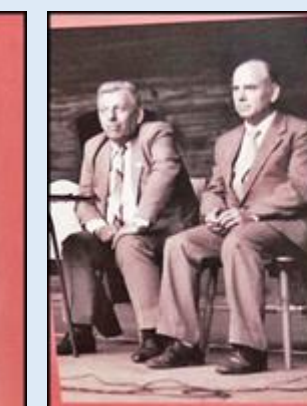
Przebieg i procesja hamstrując z Zachodu dla internowanych 1 i 6 października 1981 r.

Przebieg i procesja hamstrując z Zachodu dla internowanych 1 i 6 października 1981 r.

Plakaty na ul. Piastowskiej przed wyborami parlamentarnymi 4 czerwca 1989 r.

Spotkanie z kandydatami na posłów i senatorów w muszli koncertowej, 1989 r. Od lewej: prof. Grzegorz Białkowski (rektor UW) i Tadeusz Zaskórski.

Procesja Boże Ciało, 1989 r.

zdjęcia: Jan Nitecki

[POWRÓT DO STRONY GŁÓWNEJ IKONOGRAFII](#)